

Lõbusalt seisusevastasest abielust

Imre Kálmáni operett "Silva"

Lavastaja ja kunstnik Mart Sander, dirigent Jüri Alperden, peaosades Janne Ševtšenko, Andres Köster, Urmas Pöldma, Maris Liloson, Väino Puura, Tõnu Kilgas, Riina Airene.

Esiendus 16. septembril Rahvusooperis Estonia.

Mart Sander on saanud oma tahtmise – lavastada Estonias klassikalist operetti – ja Estonia on saanud üle aastate lõpuks heas mõttes vanamoelise operetilavastuse ühest maailma muusikaliteratuuri tähtteosest. Võitnud on mõlemad pooled, ning võidab ka kergemat repertuaari hindav publik, sest kolm ja pool tundi meelelahutust on Estonia laval üldiselt garanteeritud.

Konservatiivse maitse poolest tuntud Sanderi lavastus asetab **Imre Kálmáni** "Silva" umbes samasse aega, nagu soovis helilooja – I maailmasõjaga piirnev periood. Sanderi režii ei šokeeri vaatajat Michiel Dijkema moodi, kes sel kevadel serveeris Estonias Johann Straussi "Nahkhiirt" puritaanide ehmatuseks maailma muusikateatri lavadel ammu populaarseks kujunenud himura dekadentliku esteetika võtmes, kusjuures see ei läinud vaimult üldse vastuollu tegelike geograafiliste olukirjeldustega (Viini hedonistliku atmosfääri vaimustav iseloomustus ühe kaasaegse poolt, palun väga, leidub Stefan Zweigi meemuaarides "Eilne maailm").

HARRI ROSPU

Vastupidi, Sanderi lavastus on sulnis, kelmikas ja romantiline, avangardistlikele dekonstruktsioonidele siin kohta pole. Tema "Silva" – nii opereti kui nimikangelasena – kujutab endast ideaalpilti žanri ja emantsipeerunud naise ilust. Pealtnäha kerge-meelse süžeeaga operettides väljendatakse parimal juhul ka radikaalsemaid päevapoliitilisi ja ühiskondlikke seisukohti, mis publikut läbi naeru tõsisemate asjade peale mõtlema panevad. "Silvas" on vastavaks teemaks seisusevastane abielu ja küsimus iseseisvast naisest. Nende teemade jätkuv aktuaalsus – kindlaid seisusi asendavad meil nüüd küll erinevad sotsiaalsed grupid – teeb "Silvast" hea meelelahutuse kõrval üsnagi nüüdisaegse teose.

Kuid hea operett vajab sõnumi edastamiseks ka võrdsest kõrgel tasemel laulvaid-mängivaid-tantsivaid lavajõude, ning Sanderi valik (vähemalt esietendusel) on osutunud suhteliselt

korralikuks. Kohati liiga tremoleeriva häälega sopran **Janne Ševtšenko** (Silva) läks vaatusest vaatusse aina paremaks, kuigi jäi lõpuni liiga tütarlapselikuks; esimeses vaatuses ei marlinginud ega laulnud ta veel välja kabareestaari ("Silva laul"), keda tema lahkumisõhtul olevat kaheksa korda tagasi plaksutatud. Õhtu vaieldamatuks täheks kujunes hoopis kõik oma sooloonumbrid puhtalt ja tundeküllaselt esitanud tenor **Andres Köster**, kelle Edwin Rolandis oli osale sobivat häbelikkust *à la* noor Harri Vasar ja lavasarmi *à la* Georg Ots. Lustliku ja teineteist täiendava subreti ja koomiku paari (pildil) moodustasid **Maris Liloson** (Stasi) ja **Urmas Pöldma** (Boni). III vaatuses Pöldmad eksrompt asendama tõtanud Mart Sander, alul märgatavalt närvis, suutis ennast rollis mitte ainult kiiresti kehtestada, vaid valitses oma bravuurse mänguga varsti kogu lava. Kiitust väärivad ka kabaree Orpheumi tantsijannad (suurepärase "Jah, ilma naisteta...") ning kogu etenduse vältel head tempot hoidnud orkester **Jüri Alperdeni** juhtimisel.

Märkasini vaheajal Estonia jalu- tusruumis **Therese Raidet** – Silvat hooegade 1944/1945 ja 1948/1949 lavastustes. Huvitav, mida proua Raide praegusest uuslavastusest arvab? **Harry Liivrand**